

Uvod v forenzično računovodstvo

Mag. Darinka Kamenšek, pooblaščen revizorka, državna notranja revizorka, certificirana poslovodna računvodkinja

Visoka šola za računovodstvo in finance

VSEBINA

- 1. Uvod v forenzično računovodstvo: pojem, namen, vrste in razvojne usmeritve forenzičnega računovodstva
- 2. Vsebinski vidik forenzičnega računovodstva: forenzično računovodstvo za notranje potrebe, za pravne potrebe in za potrebe drugih
- 3. Etični vidik forenzičnega računovodje
- 4. Kadrovski vidik forenzičnega računovodstva: poklicna znanja in veščine potrebna za preiskovanje
- 5. Uvod v tehnike razkrivanja, preprečevanja prevar in kaznivih dejanj v računovodstvu
- 5. Drugi vidiki forenzičnega računovodstva.

1.

Uvod v forenzično računovodstvo: pojem, namen,
vrste in razvojne usmeritve forenzičnega
računovodstva

RAČUNOVODSKI NADZOR

notranje nadziranje

Nadziranje v procesu izvajanja

Ustroj notranjih kontrol

NOTRANJA REVIZIJA

NOTRANJE KONTROLE

VZPOSTAVITEV SISTEMA NOTRANJIH KONTROL

DELOVANJE NOTRANJIH KONTROL

Vloga notranjih revizorjev, kontrol ....

RAČUNOVODSKI NADZOR

zunanje nadziranje

---

inšpiciranje

skrbni pregled

revidiranje

revidiranje računovodskih izkazov

revidiranje skladnosti s predpisi

revidiranje poslovanja

forenzične preiskave

Trikotnik goljufij

priložnost

pritisk

odločitev

2.

Vsebinski vidik forenzičnega računovodstva:
forenzično računovodstvo za notranje potrebe, za
pravne potrebe in za potrebe drugih

Zlorabe in goljufije

Zloraba položaja je zelo širok pojem, ki obsega protizakonito izkoriščanje lastnega položaja za osebno korist ali nezakonito delovanje. Pogosto negativno vpliva tako na delovno storilnost kot klimo v delovnem okolju,

Goljufija - kaznivo dejanje naklepne prevare neke osebo z namenom pridobitve nepravične ali nezakonite prednosti (finančne, politične ali drugačne)

Zloraba nastopi: ko ni dovoljenja za:

- Uporaba opreme, ki pripada podjetju
- Srfanje po internetu med delom
- Opravljanje privatnega posla med delovnim časom
- Predolge malice ali druge pavze
- Zamujanje na delo, predčasno zapuščanje dela
- Zloraba bolniškega staleža
- Prepočasno in površno delo
- Zloraba ugodnosti zaposlencev za prijatelje ...
- Delo pod vplivom alkohola ali mamil

Glavna področja goljufij

- Navidezni prihodki
- Nepravilna časovna razporeditev prihodkov in odhodkov
- Prikrivanje obveznosti
- Neustrezna in napačna razkritja
- Nepravilna merjenja sredstev
- Nepravilno prikazovanje odhodkov, izdatkov

Najpogostejše aktivnosti, ki vodijo v goljufijo

Področje odtujitve sredstev

- Denar
  - Kraja
  - Odtujitev pred knjiženjem
    - Pri prodaji
    - Pri povračilih
  - Goljufivo izplačilo (navidezni ipd. računi, navidezni prodajalci, osebna poraba, nakupi, neustrezne provizije, neustrezna nadomestila za delo, napačni obračuni obsega in vrednosti dela, neustrezni potni nalogi)
  - Itd
- Oprema in druga sredstva
  - Neprimerna raba (neposlovna raba)
  - Kraja

Najpogostejše aktivnosti, ki vodijo v goljufijo 2

---

korupcija

- Konflikt interesov
  - Zaradi tega
    - Neporočano
    - Nerazkrito
- Podkupovanje
- Nezakonite nagrade
- Ekonomsko izsiljevanje

Najpogostejše aktivnosti, ki vodijo v goljufijo

NEPRAVILNI RAČUNOVODSKI IZKAZI

- LAŽNI RAČUNOVODSKI IZKAZI
- NAPAČNI PRIKAZI
  - Zadolžitve
  - Pogodbeni odnosi
  - Predstavitve
  - Itd.

3.

Etični vidik forenzičnega računovodje

Splošna načela

- Neodvisnost
- Neoporečnost
- Nepristranskost
- Strokovna sposobnost in potrebna skrbnost
- Zaupnost
- Poklicu primerno obnašanje
- Strokovni standardi

4.

Kadrovski vidik forenzičnega računovodstva:
poklicna znanja in veščine potrebna za preiskovanje

Potrebne kompetence za forenzičnega računovodjo

- a) Interdisciplinarnost: pravo, računovodstvo, revizija, finance, kvantitativne metode
- b) Preiskovalne metode: metode zbiranja, analiziranja in ovrednotenja izsledkov
- c) Sposobnost kritičnega razmišljanja (včasih omenjeno tudi kot „Outside the box“ s ciljem reševanja problemov)

Osnove preiskave

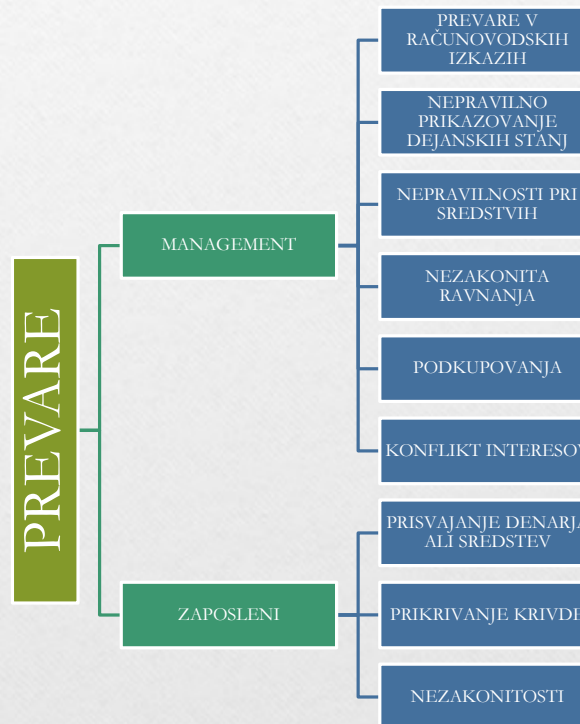
- Kritično razmišljanje in profesionalni dvom
- Identifikacija tveganj
- Oblikovanje odločitev na podlagi dokazov
- Identifikacija namena – preiskava se koncentrira na elemente goljufij (trikotnik)
- Oblikovanje hipotez in njihovo testiranje

5.

Uvod v tehnike razkrivanja, preprečevanja prevar in kaznivih dejanj v računovodstvu

TIPI PREVAR

Najpogostejše sheme prevar

Nekateri zgledi goljufij
in
razprava o posameznih goljufijah

GOLJUFIVO PRIKAZOVANJE KAPITALSKE USTREZNOSTI

Pravna oseba ali podjetnik je dolgoročno plačilno sposoben, če je

**OBSEG DOLGOROČNIH VIROV FINANCIRANJA
ZADOSTEN**

(glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljen pri opravljanju teh poslov)

=

kapitalska ustreznost

ČE NI TEMU ZADOŠČENO JE TREBA RAZKRITI

OBLIKE NAPAČNEGA RAVNANJA

Vpliv goljufij na vrste poslovnega izida

Dobiček

Čisti dobiček

Izguba

Bilančni dobiček

Druge pomembnejše vrste poslovnega izida so:

Prispevek za kritje (Pk)

Dobiček iz rednega delovanja

EBIT, EBITDA, EBITDAR, EBT, E, OP, OPLAT

Itd.

OBLIKE NAPAČNEGA RAVNANJA

TIPIČNA NAPAČNA RAVNANJA

- NAPAČNA UGOTOVITEV KAKOVOSTI ALI KOLIČINE
- NAPAKE PRI DENARNEM TOKU
- NAPAKE V INVENTURI
- UPORABA AGRESIVNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV
- NAPAKE PRI PRIPOZNAVI PRIHODKOV IN ODHODKOV
- NAPAKE PRI MERJENJU SREDSTEV IN OBVEZNOSTI
- PRIPOZNAVA NEOBSTOJEČEGA
- NAPAKE PRI PRIPOZNAVI KAPITALA
- NAPAČNA UPORABA RAČUNOVODSKIH STANDARDOV
- ITD.

DEJAVNIKI, KI VODIJO V
PREVARE
(Red Flags)

1. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

- Preveč dominantni, avtorski .... management, nadzorni svet ...
- Neučinkovit nadzorni svet
- Nerealna pričakovanja od managementa (npr. previsoki načrti prihodkov ....)
- Preveč kompleksna organizacijska struktura, dezorganiziranost ...
- Pogoste spremembe v organiziranju
- Neustrezni, nekompetentni management
- Neučinkovita revizijska komisija (ali je ni)
- Slabe notranje kontrole
- Slabosti v notranji reviziji
- Slabosti v obvladovanju zaposlenih, Itd.

2. POGOJI POSLOVANJA

- Nerealna pričakovanja po zaslužku
- Nerealni cilji rasti
- Preveč zahtevne in neobičajne transakcije
- Neobičajni rezultati ali trendi
- Velike naložbe
- Velike izgube
- Podkapitaliziranost
- Prezadolženost
- Uvajanje novih proizvodov in trgov
- Davki
- Dolgoročne finančne izgube
- Velik obseg denarnega poslovanja
- Negativni denarni tok, izguba ...
- Poslovanje v kriznih razmerah
- Itd.

3. POSLOVNO OKOLJE

- Pogoji poslovanja
- Pomanjkanje obratnega kapitala
- Omejitve kreditiranja
- Hitre tehnološke spremembe
- Visoke obresti
- Dolgi poslovni cikli
- Visoko avtomatizirano poslovanje
- Neobičajne in velike transakcije konec leta
- Izpostavljenosti (material, tehnologija, finance ...)
- Neprimerljiv rezultat glede na dejavnost
- Nestabilnost pravnega okolja
- Nestabilnost političnega okolja

Strokovna pravila

- RAČUNOVODSKI STANDARDI
- MSP 2400 (prej MSR 910) POSLI PREISKOVANJA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

osnove

- Področja preiskave
- Zmerno zagotovilo
- Določbe o poslu
- Načrtovanje
- Storitve drugih
- Dokumentiranje
- Postopki in dokazi
- Sklepi in poročanje

Hvala za vašo pozornost

---

darinka.kamensek@vsr.si